

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОВОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ



СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ГРИ ЦЕНТИ РІК XXX Число 129 Джерси Ситі, Н. Дж., вівторок, 6 червня, 1922. VOL. XXX. No. 129. Jersey City, N. J., Tuesday, June 6, 1922. THREE CENTS

АМЕРИКА ПОКИДАЄ СВОЮ ПОСТАНОВУ ВІДРУБНОСТІ

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВОЗЬМУТЬ УЧАСТЬ В РОЗСЛІДЖЕННІ ТУРЕЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

ВАШІНГТОН, 3 червня. — Секретар Гюз зробив урядову формальну заяву, що Злучені Держави прилучаються до розслідування доносень про насильства Турків над християнами в Малій Азії. Такого сацтва домогалися уряди Англії, Франції та Італії.

Рівночасно американські урядові посади встановили загалом урядів і зі своєї сторони запропонував створення окремої комісії для розслідування закидів, пороблених Турками проти Греків та Вірмен.

ПРЕЗИДЕНТ ЖАДАЄ СУБВЕНЦІЇ НА КОРАБЛІ

ВАШІНГТОН, 3 червня. — Президент Гардінг виступив перед членами палати послів з проханням призначити американським корабельним підприємствам урядової допомоги.

НАСТРІЙ МАЙНЕРІВ ПРОТИ ПОСЕРЕДНИЦТВА

ГЕРЗЕЛТОН, ПА., 3 червня. — Підкомітет майнерів твердого вугля, який веде переговори з властителями копалин щодо висоти робітничої зарплати, ще не видав своєї оцінки про пропозицію властителей, щоб уряд отворив спеціальну комісію для пологаложения вуглевого непорозуміння.

Всех такі настрій комітету є проти пропозиції. Члени комітету вказують на неадапцію подібної акції зі сторони комітету, установленого президентом Вилсоном.

ВИКИДАЮТЬ СТРАЙКАРІВ З КОМПАНИЙНИХ ДОМІВ

КРЕНСОН, ПА., 3 червня. — Майнерська юніа подає до відома, що майнерське підприємство Консалдашвен Ковл Ко, а Мердвен, Пенсильванія, доручило 35 майнерських родинам приказ вивести їх з компанійних домів.

Юніа обчислює, що від початку страйку в 17 сусідніх громадах одна компанія викинула з мешкань 522 родин.

НОВИЙ ПРЕДСТАВНИК БОЛЬШЕВИКІВ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, 3 червня. — Нині приїхав на кораблі „Батик“ Карло Рехт, ньюйоркський адвокат, з повноваженнями від московських большевиків на основі котрих він має бути їх представником в Злучених Державах.

УРЯД ПИТАЄ ЄВРОПЕЙСЬКІ ДЕРЖАВИ В СПРАВІ ДОВГІВ

ВАШІНГТОН, 3 червня. — Департамент стейту віднісся до всіх держав, що винині гроші Злученим Державам, зі запинотом, що вони думають робити в тій справі. Сейн кор уряд має бути вступом до якоїсь конференції в справі довгів.

„АМБАСАДОР“ БАХМЕТЕВ УСТУПАЄ

ВАШІНГТОН, 4 червня. — Департамент стейту подає до відома, що Борис Бахметев, який через чотирі послідні роки представляв російське правительство, хотів впадо чотири роки тому назад, уступає зі свого становища дня 30 червня. Як каже департамент, уступлення Бахметєва наступило наслідком постанови самого Бахметєва, який рішчівся уступити зараз, як лише покінчить справи будиного російського уряду. Загалом, однак, приписують це уступлення нападкам сенаторів на Бахметєва та його дальше визнавание американським урядом.

Рівночасно уряд дає до зрозуміння, що уступлення Бахметєва не буде мати ніякого впливу на признание большевицького уряду урядом Злучених Держав.

ПЕРШЕ АРЕШТОВАННЯ В ЗВ'ЯЗІ ЗІ СЛІДСТВОМ ПРОТИ ВОЄННИХ НАДУЖИТІВ

ВАШІНГТОН, 4 червня. — В злуці з початком слідствотом проти ріжних надужиттів з часу великої війни нині видано приказ арештувати Дж. Л. Фінліса, голову републиканського комітету з Джорджії, котрого винують за надужиття при торговлі деревам.

МЕТАЛЕВІ РОБІТНИКИ ПОСТАНОВЛЯЮТЬ БОРОТЮЮ ПРОТИ „ОТВЕРТОЇ ШАХИ“

НЮ ЙОРК, 4 червня. — Конвенція східного округу юніа Амадементид Метал Веркерс оф Америка, котра представляє яких 7,000 металевих робітників, постановила розпочати зв'язну боротьбу проти „отвертої фабрики“ та зникнування робітничої зарплати.

ВУГЛЯ ВИЧЕРПУЄТЬСЯ.

ПІТСБґ, 2 червня. — Кілька спеціальних торговельних газет доносить, що нинімо все агітатії при будиного реалізації прикази арештувати Дж. Л. Фінліса дуже поважно вичерпується. В короткій часі грозилої недостача навіть тих родів вугля, котрих все є найбільше.

СМЕРТЬ ДВОХ ЛЕТУНІВ.

ЕЛЬ ПАСО, Техас, 2 червня. — Двох американських військових летунів, а саме: поручиків Дженкінс та серґанта Інгланда, погнали підчас нещасного випадку зі своїм літаком.

Літак вдарився до виступу зорник топани, і в пожежі обоє летунів згоріли на вуголі. Сотки цивільних людей та жовірів бачили випадок, але не могли поспішити на ратунок. Коли приїхала полич, з летунів та аероплану лишилося лише попел.

ПРОЦЕС МЕЙОРА ХІКАГО ПРОТИ ГАЗЕТ.

ХІКАГО, 2 червня. — Межи свідками, вівзаними нині до зізнань підчас процесу мейора міста Хікаго Томсона проти шікагоської газети „Трибюн“, був самий мейор.

Підчас своїх зізнань мейор зробив кілька дуже ориґинальних тверджень. Він говорив приміром, що всі борони, на яких він промовляв підчас війни, були патріотичні, але ні одні збори не були „при-анґліс-ки“. За такі він уважав демонстрації за війною.

ПІД ЛЯЦЬКИМИ НАТІЗНИКАМИ.

Дня 6. мая с. р. о год. 7. рано приїхав до міста Касієрка білет до Горгола. Касієрка білет білет і ршту з 1000 млі, одначе стягнула з тої ршту 150 млі, на цегелку на будовен скрабіним рхечисполітєль „польскей“. Інтересована К. З. запротестувала проти цього насильства, віддала касієрці посвідку на 150 млі, за „цегелку“, домагаючись звороту повної ршту. Тоді розлучена касієрка стала лаяти інтересовану останніми словами, що не надолотили до повторення, забрала білет, ршту і „цегелку“, кинула інтересованій 1000 млі, не хотіла її продати білету.

Через те інтересована не могла вже відіхати найближчим поїздом і мусіла жати у Львові на найближчий поїзд до вечера.

АМЕРИКАНСКА ПОМІЧ ГОЛОДУЮЧИМ НА УКРАЇНІ.

Діяльність Американської Запоегової Адміністрації за Дністром буде йти на підставі порозуміння між представником Міанар. Черв. Хрестам Аром Бачічєрі і „українським“ советським правительством.

Вітканам, які мають кривих в Америці, або Палестині, буде відносно перекошати Дністер до Румунії, де вони відбудуть 3-тижневий карантин а після того вони відбудуть до Америки загалом до Палестини. Іншим абґцям з голодухою очини буде подана поміч в харчах і ліках, після чого їх повернуть назад в їх родинні місця.

ГАБСБУРГ ДОБІВІСЯ СТАНОВИЩА КАСІЄРА

Був архикнязь Леопольд Габсбург Вільфрід, про якого нуждніе життє ми раз доносили, одержав тепер завдання інтерв'ювати б. шісарського капелмейстра посаду касієра в „Бодензеку“ з місячною платнею 90,000 корон. Служба його не легка, бо ш третю нін б. архикнязь мусить держати дичур — але всьтаки дозволяє йому на прожиттє.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

„Всім мільйоні людей голодує на Україні“ — під таким заголовком європейський кореспондент Бостонського Крісчун Сайте Монитор-а звертає увагу Америки на лихоліття південної України.

„Богато вже було писано про нужду і страждання людей понад Волгою, але мало хто знає, що голод або мало хто не голод захопив вже широкі простори України з якими восьми мільйонами мешканців, що доси не зроблено ніяких заходів, аби постарити їм харчів з заграниччя та ш місцеві засоби вже вичерпується до краю. Окрім того обчислюють, що два мільйони осіб в голодній полосі України потребуватимуть шпитальної опіки та лічення на протязі сего року і ш не ставитиме найменш 75-ліжок для того, аби кожний пацієнт міг пробути в шпиталі хоч дві або три неділі. Відносини в Одесі і інших портах голодуючої України невимовно важкі. В місяці марті виголожені міські робітники перестали робити, водопровід і каналізація в місті не функціонували і воду треба було купувати від вуличних продавців по 25,000 рублів за відро. Кораблі не припливають і не відпливають, Харків на продаж в Одесі ще є досить, але ніхто не заробляє стільки грошей, щоб міг докупити. Богато лікарів і шпитальної служби вже вимерло з голоду. Ніколаєв, Катеринослав, Херсон та інші міста в голодній полосі терплять не менше.

І зі всім міст мешканці втікають масами на захід, не дивлячись на всі страждання, які доведуться пережити в такім масовім переселенні, в голоді і холоді. Хто лиш має гроші на залізничний білет і пайде місце в поїзді, той їде не питаючи куди. Зіда нестачі кутля і дерева залізничний кург завесили до мінуму, позали мало та й ті нестачі задержуються і довго стоять по стощих. Маси народів товпляться на кожній стації та не дїждьовіс відідуз манрують по докошкінних селах і містечках та за послідню одужу стараються виторгувати що небудь їсти.

Виза нестачі топлена нема горючої води, їзда мила й ніяких інших дезинфекційних средств і які їди є зарзавальні хвороби та пошести винищують нещасних збїгів та ті села і містечка, через які вони мандрують.

НАСІЛЬНИК МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ОГРАБИЛИ УКРАЇНУ?

ПРАГА, Столиця Чехословаччини, 20. мая. — Большевицька газета „Советская Правда“ (ч. 34) друкує спростоване про те, скільки зібрано податку на Україні до 10. березня (марта), 1922 року.

Згідно з тим звітом зібрано збіжжя:

На Запорозжє	3,385,400 пудів
На Водині	6,031,400 пудів
На Дніпроці	1,380,400 пудів
На Катеринославщині	1,003,200 пудів
На Київщині	13,405,900 пудів
На Кременчущині	4,939,400 пудів
На Миколаївщині	1,571,300 пудів
На Овещині	4,973,700 пудів
На Поділлі	12,502,700 пудів
На Полтавщині	11,876,400 пудів
На Харківщині	4,865,400 пудів
На Чернігівщині	5,003,400 пудів

Крія того збірано

Сіла, полови, соломи і т. т.	16,331,200 пудів
Горюдини	1,470,500 пудів
Бардбо	3,881,900 пудів
Олійного насіння	59,700 пудів
Маса	2,272,200 пудів
Сала	1,134,276 пудів

Недільно після сього, що обрабавна Україна галадує і що кожний новий день уносить тисячі нових жертв.

З ХРОНІКИ ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОДІЙСТВА І БАНДИТИЗМУ.

Коло села Люшеске і околиці Лодзі вбили бандити Ю. Лукашевича й забрали віз з мучкою, яку той віз до Ленчиці. Вбитого завязали в мішок і лишили на гостинці. Коло мішка стояв цілий час пес чадордованого. Підозрюють о докошание сього злочину Гд. Пирка з Ленчиці, якого вже задоволено.

Перед кількома днями вітк з варшавського суду польський поручник Солтинський, злодій і обманець. Це було так: Солтинського привело кілька жовірів до суду на пересудхінє. Він прийшов босий і просив жовірів, щоб той зародив його до касарень по чобіти. Доробушнний жовірів сів з пручником до дорожки, з чого скористав вирафінований злодій і вітк. Це вже віткє вий третій раз. — З очатком червня відбудеться у Львові розправа проти славно-зісних урядовців і управителів інституції „Лузанп“ (Письвови ражона закупу артикулул першої потреби). — які допустились чи мало малверсатї і крадіжки. — У Львові засуджено Романа Костецкого, фармацевта, на 1 рік в'язниці за те, що, представляючи себе за відпоручника одної берлінської фірми, попордав багату антикам чинило сфальшованих ліків, головню підроблену кініні.

ВБИЛИ ПОЛЬСЬКОГО ЖОВІРА В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ.

На залізничній мості в Братковичах, якого стереже ночами польська варта, знайдено вночі 13. мая с. р. стійкового Міхаліка безпритомного з важкою раною в голову. Коло нього лежав його зломаний кріс. Жовірів вкортоті описія помер.

ЯК ПОЛЯКИ КРАДУТЬ?

Краківська поліція впала на сілді валютотних спекулянтів, які вивозили з Польщі золото в — автомобільних гуммах. До афери мають бути вмішані великі „риби“, знані як патріотичні діячі.

ЛЯХІ ЗАБОРОНЯЮТЬ ЮТОРНЮ УКРАЇНІ

В українській кнгаріві в Станиславові оліція заборонила ролавати Історію України проф. Грушевського.

РОСІЙСЬКИЙ ЦАР НАГЛО ТЯЖКО ЗАНЕДУЖАВ

ПОРАЖЕНИЙ ПАРАЛІЖЕМ ЛЕЖИТЬ СМЕРТЕЛЬНО ХОРИЙ.

БЕРЛІН, 3 червня. — Тутешні часопіси повідомляють, що вони дізналися з найбільше достовірного жерца, що російський большевицький прем'єр, Микола Ленін, зівстав поражений параліжем.

Він лежить смертельно хорий без надії на видужание. Большевицькі представники в Берліні не хотять дати жадних відомостей про сю важку подію для Москви.

БЕРЛІН, 3 червня. — Тутешній німецький дівник „Люккаль Айнагер“ долаується, що безпосередньо причиною параліжу Леніна був заліз кровю його мозку, який послугував по операції при вибитті кулі з шиї.

МОСКВА, столиця Московщини, 4 червня. — В тутешніх урядових большевицьких документах потверджують вістку про те, що Ленін потерпів удар параліжу. Стан його здоров'я дуже поважний.

ФРАНЦІЯ ОТИГАЄТЬСЯ ВІД УЧАСТІ В ПЕРЕГОВОРАХ З БОЛЬШЕВИКАМИ

ПАРИЖ, 2 червня. — Французський прем'єр Раямунд Пуанкаре вивлад до всіх держав, які запрошено до Гаґи, меморіал, в якому зсуває умови, які Франція ставити, і які, на думку французького правительства, забезпечать успіх конференції.

Прем'єр Пуанкаре представив правні засади, прийняті усім цивілізованим світом, яких він радить придержуватись в переговорах з большевиками.

Далі він звертає увагу на поведенє большевиків в Генуї і каже, що як воно не зміниться, то гагська конференція також скінчиться неадачею як і генуєвська.

Франція має поіришити за кілька днів, чи слід її взяти участь в конференції в Газі.

КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА В ПРАЗІ

ПРАГА СТОЛИЦЯ Чехословаччини, 20. мая. — В Празі відбулася недавно організаційна нарада в справі скликання загального українського студентського зїзду.

У зїзді візьмуть участь представники українського студентства з усіх держав і країв. Зїзд буде в Празі і зачнется 27. червня с. р.

Радянський дипломат М. Левіцький старався за всяку ціну намовити організаторів, щоб зїзд назначити в Києві, для чого навіть запропонував учасникам „залізні листи“. Одначе українські студенти подіякували за большевицьку гостинність.

СПРАВА СТЕПАНА ФЕДАКА

ЛьВІВ, 20. мая. — Тутешні часопіси доносять: Розправа проти Степана Федєка і двох його товаришів, обжалованих о замах на Пискудовського, буде переведена окремо від справи решти обжалованих о злочини головної зради і збройного повстання у Східній Галичині. Розправа проти Федєка не відбудеться ще в червні.

НОВІ БАЛАМУТНІ ЧУТКИ

БЕРЛІН, 20. мая. (Вд. кор., „Свобода“). — Регулярно кожного місяця большевицькі інформаційні центри випускають „качку“ про переговори діячів з проти-большевицького українського табору із советським урядом.

Чергову „качку“ шовно пушено рівночасно з Варшави через большевицьку агенцію „Руспрес“ і з Миколаєва по бездротному телеграфу. Повідаюється в ній, ніби Ніколовський, Прокопович, Грушевський та якийсь Яценко ведуть переговори з большевиками і згодуються перейти на бік советської влади.

Щодо Грушевського, то він сам недавно спростував чутку, ніби він бачився з Раковським. Про невідомого Яценка нема що і говорити: його большевицький вигаданий просто „для компанії“ — хай, мовалася, буде також один на „енко“. А хто знає Ніколовського і Прокоповича, особливо останнього, той тільки усміється, почувши, що вони стають большевиками. Скорше Дніпро потече назад.

Певно це через місяць ми прочитаємо подібну звістку про Саліковського, Петрука, Васильєва й Смаль-Стоцького. Папір усе терпиться!

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОМІСАР КАЖЕ, ЩО БОЛЬШЕВИКИ ЗА ГРОШІ ПРОДАЛИ БІЛІ СВОЇ КОМУНІСТИЧНІ ЗАСАДИ

БЕРЛІН, 4 червня. — Большевицький комісар і член большевицького езекуторного комітету Кароль Радєк перед відїздом до Москви заявив кореспондентові ньюйорського дівника „Геральд“, що він розуміє, чому Америка виступає проти большевицького. Америка, каже Радєк, це край країнних індїдуалїстїв, якому комуїзм протївний.

Дальше сказав він, що большевицькі готуві покинути свої комуїстичні теорії, які капіталістичні держави дали їм гроші. Наприклад якби Америка дала 10 мільярдів доларів, то большевицькі змінили б багато своїх засад, щоб дістати ті гроші. Але ніхто до них не приходить з грошима, тож і вони не спішають покидати свої комуїстичні засади-ом дїломови.

Лише се може змінити большевицькі, але не убожество. Большевицький уряд може ходити в голоді і в лахах, але задержить свою силу.

